

- Enaaj kiki ia niñniñ eo neju? I maroñ ke lale ijo neju enaaj kiki ie?
- Elañne niñniñ eo e kiki ilo jea in wa eo ak juon liliidwalok, kwōnaaj ke juo im kamakut e ñan juon jikin babu an niñniñ?
- Enaaj wor ke am kein lale ak roñjake niñniñ eo elañne kwō jab pād ilo room eo ijo e kiki ie? (juon lōmak: elañne ri lale niñniñ eo e juon nukwōm ak mōttam, kwō maroñ kajjitiok elañne e kōnaan bwe kwōn bōtkok juon kein lale ak roñjake niñniñ eo)
- Taktō eo am e ba bwe emman ñan safety (ediklok uwōta) bwe niñniñ eo en jādilañ ñe e kiki. Kwō maroñ ke juo im kajādilañ niñniñ eo neju ñe kwō) kababu e bwe en kiki?

E jab nana in lelok jet kajjitiok ñan ri lale eo. Am lelok kajjitiok e kwalok bwe kwōj mool in takwe ajri eo. Kwōn kajjitiok i ppān ro rej lale ajri eo nejom kōn wāween aer naaj kakiki ajri eo im ia eo enaaj kiki ie. Ri lale niñniñ eo nejom en jela būruōm bwe en melele kōnaan ko am im un in am lelok kajjitiok ko. Ertkein jet kajjitiok me re maroñ jipañ eok:

Kwōn kwalok būruōm i ppān armej eo e lale niñniñ eo nejom

Elap an aorōk niñniñ eo nejom i ppam, im kōm jela bwe elañne kwōj likūt nejom i ppān juon ri lale, e maroñ pen ñan kwe. Kwōn lale bwe en emman im ejjelok jorrān an niñniñ eo nejom kiki ilo mweo imōm im mōn ri lale eo kōn am kōmman men kein...

Aolep ri lale ajri me emō) aer license ak regjistret i ppān Department of Human Services (Departmen in Human Jerbōj) rej aiku! pād ilo juon katak aolep ijo kōn wāween bwe niñniñ ren kiki bwe ren jab jorrān, im e) aiku! wor aer peba kōn kakien ko aer bwe baamle ro ren lale. Elañne ewor am kajjitiok kōn juon ri lale me ewor an license ak regjistret i ppān DHS, kwō maroñ pukot melele jān kumi eo me e) license ri lale ro ilo bukwoñ ne am (humanservices.hawaii.gov).

Kwōn kajjitiok i ppān jabdewōt eo e) lale niñniñ eo nejom kōn wāween im ia eo renaaj kakiki nejom. Ewor am maroñ in lale ia eo niñniñ eo nejom enaaj kiki ie. Kwōn lo im melele kake jikin eo im niñniñ eo nejom enaaj pād ie.

Elañne ri lale eo e jab nukwōm...

Jouj im kememej bwe ilo raan kein, taktō ro rej lo elōñ katak kāl me re maroñ otkak jān wāween an armej kar kōmmani ijo ko lok. Kōn men in, men ko rej ba kitiō re maroñ otkak jān men ko me parent ro jet raar tōmak mokta lok. Taktō ro rej katak wōt kōn wāween kadiklok jorrān ñan niñniñ ro ñe rej kiki, im rej ba bwe emman im safe (ediklok uwōta) bwe niñniñ ren jādilañ ñe rej kiki. Kōmji rojāñ eok bwe kwōn kōnono ñan ro nukwōm me rej lale niñniñ eo im kōmeleleik er kōn otkak ko ilo raan kein iktijien wāween kababu niñniñ ro ñe rej kiki im ba ñan er un in am kōnaan bwe ren kababu niñniñ eo ilo wāween in.

Elañne ri lale eo e) juon nukwōm...

E jab nana in inepata ñe kwōj likūt bwe bar juon armej en lale niñniñ eo nejom. Am kwalok am inepata ñan ri lale eo enaaj jipañ kadiklok am inepata. Bwe en diklok am inepata, emman bwe kwōn mōkaj in kwalok inepata ko am ilo ñen eo kwōj lōmak kiki bwe komitro ri lale eo maroñ kōnono kiki.

Elañne kwōj inepata, kwōn kwalok būruōm

JOUJ IM KŌNONO LETA IN E AORŌK Jab likūt bwe juon niñniñ en mej elañne ewor am maroñ in böbrae an mej...

Enaaj pidodolok an nejom mej elañne e nana im jab safe jikin kiki ko an im wāween an babu ilo jikin kiki eo an. Bubu ak Auntie re maroñ ba e jab juon men bwe kwōn inepata kake, bōtab e jab juon men waan – ej juon men mool im e maroñ rup būruōm elañne kwō jab loore. I jela men in kōnke laddik eo neju, Wiley, me e kar emman mwilin im emman an mour, ear mej ke 4 an allōñ ilo juon jikin e uwōta (ejab safe) ilo day care (jikin lale ajri ilo raan). Aolep raan ij misse neju Wiley. An jako ej āinwōt juon kinej elap ilo ubō me e ban mo. Elap an pen ippa kōnke I jela en kar jab mej, im bwe e maroñ kar pidodo in böbrae an mej.

Kōj, parent ro, elap ad kōnaan kōjparok niñniñ ro nejom. Je jela rej aikuj mōñā in ājmour, kein ikkure ko me rej safe, im jea in ajri ilo wa me re pen. Jab meloklok bwe barāinwōt rej aikuj jikin kiki ko rej safe im wāween babu me rej safe (ediklok uwōta). Kwōn jab rumwij in kōmeleleik men kein ñan eo e) lale nejom. Kwōn jab kajekdoon kakōlle ko me re maroñ kwalok bwe juon jorrān e maroñ in walok. Kwōn jab inepata bwe kwōnaaj lōkatipe juon armej. Elañne kwōj lōmnak bwe juon nukwōm ak bar juon ri lale ajri e jab loor kakien kōn ko bwe en emman im safe an ajri eo kiki (ak bar jet kakien kōn ājmour), kwōn jab ikōñ. Niñniñ eo nejom e jab maroñ juon ri jojomaar ñan e make, im kōn men in, kwōj aikuj kōnnaan. Joñan an aorōk men in, ej jelañne ajri eo enaaj mour ak mej. I jab maroñ kōjparok Wiley kiiō, ak ij kōjatdikdik bwe aō kwalok bwebwenato in e maroñ jipañ bwe ajri ro jet ren jab mej.

– Baamle an King

Juon kōmelele ñan parent ro kōn jet wāween bwe niñniñ ren kiki ilo ejjelok uwōta

- JIKIN BŌK MELELE:
- Department of Human Services (Departmen in Human Jerbōj)**
www.humanservices.hawaii.gov
  - Department of Health (Departmen in Elt = Departmen in Ājmour)**
www.health.hawaii.gov
  - MothersCare (Mōderj Ker = Kumi in jipañ mama)**
(808) 951-6660
  - The Parent Line (The Parent Lain = Kumi in jipañ parent)**
(808) 526-1222 (O'ahu) ak 1 (800) 816-1222 (ejjelok onean)
  - Safe Sleep Hawai'i (Jep Jōlip Hawai'i = Kiki ilo ejjelok uwōta, Hawai'i)**
www.safesleephawaii.org
  - Child Care Resource and Referrals – PATCH (Child Care Resoj im Referal = Kumi in jipañ ro rej lale ajri)**
(808) 839-1988
  - Keiki Injury Prevention Coalition – KIPC (Keki Injuri Prebenjōn Koalijōn = Kumi im böbrae jorrān ñan ajri)**
www.kipchawaii.org

SAFE SLEEP GUIDE IN Marshallese

EO EJ LETOK PEBA IN:
THE STATE OF HAWAI'I
(STATE EO AN HAWAI'I)

Enaaj emman an niñniñ eo kiki ñe kwōj kememej ABC ko...

Erkein jet men kwō maroñ kememej bwe kwe im ri lale niñniñ eo maroñ jipañ niñniñ eo bwe en emman im ejjelok uwōta ilo an kiki.

Wāween eo e jimwe im safe (jab uwōta) bwe juon niñniñ en kiki

Aolep ien, juon niñniñ en kiki...

Ippān make (Alone)

- Jikin eo emmantata im jab uwōta bwe niñniñ eo nejōm en kiki ie ej ilo bed eo an make ilo eja room im kwōj pād ie.
- Niñniñ ro ren kiki make iaer ilo bed eo im en ejjelok kein ikkure, pet, ak kooj ilo bed eo ippaer.

Ren jādilañ (Backs)

- Kwōn kababu juon niñniñ bwe en jādilañ ñe e ten kiki.
- Juon niñniñ en babu jādilañ ilo juon bed me e bwe an pen im e jab pidodo.
- Kanuknuk ajri ilo juon wāween bwe en jab lap an määnān.

Ilo jikin kiki an niñniñ (Crib)

- Jikin kiki an niñniñ (crib) ej kōnono kōn jabdewōt jikin kiki ak ikkure an niñniñ me emōj an CPSC (Consumer Product Safety Commission) koweppān e.
- En wor juon kooj e kankan ioon bitoñ eo ilo bed eo.
- Elaññe juon niñniñ ej kiki ilo lijjidwalok eo, hammock, sling (kein katoto an ajri), wa jidik (stroller), ak jea eo an ilo wa car, kamakut e ñan bed, jikin ikkure, ak jikin kiki an niñniñ (bassinet).

Jekdoon elaññe ri lale eo ej juon nukwōm ke jab, elaññe ewor an kajjitōk ak ej aikuj melele ko relaplok ikijien wāween an niñniñ kiki bwe en ejjelok jorrāān, jouj im kajjitōk ippān bwe en etal ñan www.safesleephawaii.org.

Ro rej lale ajri...
Kwōn jab kōmman bōd kein!

Jab likūt niñniñ eo ioon juon sofa

Jab likūt niñniñ eo bwe en to an pād ilo jea an niñniñ ilo wa car

Jab likūt niñniñ ioon juon bitoñ kōto ak pet in naajdik ajri (āinwōt Boppy)

Jab likūt niñniñ eo ilo lijjidwalok ak hammock ke emōj aer kiki

Kōmij lōmnak bwe emman bwe En ejjelok kabaatat ilo mweo

En ejjelok dolly ak kein ikkure ilo jikin kiki eo, im en juon wōt ajri ilo jikin kiki eo

